

VII Taula Territorial

Sarrià de Ter, 29 de març de 2019 *
Ateneu Cooperatiu Terres Gironines

Introducció

Un camí de llarg recorregut, incert i necessàriament compartit

L'inici de la VII Taula Territorial de l'Ateneu Cooperatiu Terres Gironines, amb la presentació de l'experiència de Compra Pública Responsable de l'Ajuntament d'Arbúcies en la provisió del servei de menjadors escolars amb Sambucus Cooperativa, va posar sobre la taula alguns dels trets que condicionen la implementació de les clàusules socials i un gir substancial en l'aprovisionament per part de les administracions públiques. Uns trets que tot seguit apuntem i que no deixaran d'emergir amb diferents formes i matisos al llarg de tota la sessió:

- *Ens queda molt per fer.* A nivell d'administracions públiques i iniciatives de l'economia social i solidària (ESS) a les comarques gironines tenim molta feina a fer, i molts interrogants per afrontar. És injust dir que el camí acaba de començar, però encara ens resta molt per recórrer.
- *De l'incert a la innovació.* Davant el reguitzell de dubtes i inseguretats que genera la dificultat de trobar respostes que ens garanteixin l'èxit, no queda una altra via que assajar, intuir, crear i cercar noves tàctiques i estratègies.
- *L'inevitable prefix CO-.* En front d'aquest escenari d'incertesa i llarg recorregut, l'única proposta metodològica viable passa per l'assumpció de les responsabilitats compartides i per una aposta honesta i sincera en favor de la col·laboració i la cooperació entre l'administració pública i les iniciatives de l'ESS.

A. Treballar amb l'administració pública Experiències i valoracions des de l'ESS

Partint de les experiències de Sambucus Cooperativa i la cooperativa iLabso es dona peu a una conversa-debat sobre què implica treballar colze a colze amb l'administració. D'aquesta conversa se n'extreuen els següents punts:

- Es detecten males praxis per part de determinades administracions, les quals no sempre s'ajusten a la llei: criteris estrictament econòmics/preu, determinació de preus amb tendència a la baixa i clàusules percebudes com abusives.
- La participació en licitacions grans és percebuda com inassequible degut a les clàusules i condicions econòmiques que s'hi exigeixen.
- S'observa una falta notable de sensibilitat per part de les persones tècniques de diversos Ajuntaments, les quals a vegades ocupen llocs que resulten clau a l'hora de posar en valor l'ESS i per extensió, de generar coneixement de les iniciatives que en formen part en el territori propi.

- Es troba a faltar un discurs i debat polític que reivindicui una aposta clara en la democratització i la transformació del desenvolupament econòmic local.
- Es posen en valor els esforços d'alguns municipis en treballar conjuntament amb les iniciatives de l'ESS per tal de definir estratègies comunes. Encara que sovint es percep una manca de consciència en les administracions vers l'esforç material que suposa per a les iniciatives aquest tipus de col·laboració, que no sempre genera per si mateix treball ni contractes.
- Es troba a faltar la implicació d'agents públics de caràcter supramunicipal: la XMESS, la Diputació, etc. Són instàncies que podrien facilitar l'articulació de processos de major impacte, així com estratègies de provisió i compra conjunta.

Davant d'aquestes valoracions, per part de les iniciatives de l'ESS es demana:

- Posar en valor la feina i l'impacte de l'ESS, el qual s'ha de reflectir en els preus dels contractes.
- Aprofundir en la limitació del pes del preu en les licitacions públiques.
- Obrir processos de sensibilització amplis en el si de les administracions, que vagin des de l'incentiu del consum en el Mercat Social per part de les persones treballadores fins a l'aprofundiment en el coneixement de les persones tècniques sobre les implicacions de l'ESS i el seu impacte.
- Una aposta més clara i ferma per part de la XMESS a l'hora d'articular l'acció dels municipis i ens locals en la promoció de l'ESS.
- Pensar estratègies per denunciar l'incompliment de la llei i les pràctiques abusives en els processos de licitació i concurs públic.

B. Treballar amb l'ESS

Experiències i valoracions des de les administracions públiques

Partint de l'experiència d'Arbúcies es dona peu a una conversa-debat sobre què implica treballar colze a colze amb l'ESS i articular propostes conjuntes. D'aquesta conversa se n'extreuen els següents punts:

- Es posa en valor la importància d'aprofitar els moments estratègics per generar canvis, com per exemple les finalitzacions de concessions, així com iniciar processos de recuperació de competències pròpies de l'administració local.
- Es proposa l'ús dels contractes menors per fixar projectes pilot per assajar models de col·laboració i contractació amb l'ESS.
- Es valora positivament el canvi de llei de contractació, tot i que també s'observa l'increment de càrrega de gestió que suposa a les administracions.
- Es reconeix la dificultat interna a l'hora de generar complicitats amb les figures de Secretaria i Intervenció a l'hora de proposar licitacions i contractes.
- Es troba a faltar i es reconeix com a necessari conèixer més experiències en tot l'àmbit estatal i català on s'articulin aquests nous tipus de relacions entre administracions i iniciatives de l'ESS.
- Es reconeix no tenir informació suficient sobre quines iniciatives de l'ESS hi ha al territori i les pràctiques distintives de l'ESS. Falten indicadors que facilitin valorar i avaluar l'acció des d'aquesta perspectiva en contrast amb les formes convencionals.

Davant d'aquestes valoracions, per part de les administracions locals es demana:

- A les iniciatives de l'ESS, que es formin i informin sobre les necessitats formals de les administracions públiques per facilitar-ne l'articulació.
- Accions de formació al voltant de la llei de contractació pública de 2017 per a personal tècnic de les administracions públiques.
- Una major visibilització de les iniciatives de l'ESS.
- Accions de formació i sensibilització per a les treballadores de les administracions públiques, així com donar a conèixer experiències inspiradores i de bones pràctiques entre administracions i l'ESS.
- Construir i definir un discurs i una visió comuna i compartida amb les iniciatives de l'ESS que emmarqui i doti de sentit una estratègia conjunta.

L'Ateneu Cooperatiu, un espai d'articulació

Durant la trobada, la mateixa dinàmica sobre l'espai va visibilitzar l'existència d'una separació, d'un espai intersticial entre administracions públiques i iniciatives i empreses de l'ESS. Pensem que el paper de l'Ateneu ha de permetre aprofundir la coneixença entre les parts i augmentar-ne les complicitats.

Vam poder recollir propostes inspirades en el contingut de la jornada que agafem el compromís de seguir estudiant, ampliant i treballant:

- *Formació en contractació pública responsable*
- *Articular una formació - xerrada amb secretaris i interventors*
- *Generar espais de coneixença, i visibilitzar els existents, entre AAPP i ESS*
- *Articular el Mercat Social a la província de Girona per fer visibles i accessibles les iniciatives de la ESS*
- *Sensibilització sobre els valors de la ESS i l'interès per a la gestió dels recursos comuns a través de la contractació pública responsable*
- *Presentar experiències inspiradores d'altres AAPP*

“Probablement, en una primera fase de la política municipal d'ESS és necessari iniciar i prioritzar la promoció generalista, però aviat caldrà treballar conjuntament models transformadors d'enfortiment socioeconòmic territorial, que avancin en la democratització econòmica de la ciutat. Això és, codissenyar l'estratègia per la transformació econòmica local, a partir de Consells Municipals d'ESS (o grups de treball en municipis petits), que donin suport tant a l'articulació territorial de les iniciatives (ecosistemes cooperatius locals, pols cooperatius) com a la sectorial, promovent cadenes solidàries en sectors productius i reproductius estratègics (cultura, alimentació, mobilitat, finances, habitatge, cures...), tot apostant per la transició democràtica, feminista, ecològica i antiracista del conjunt de l'economia local.”

<https://directa.cat/democracia-economica-local-balanc-provisional/>

* Sessió dinamitzada per:

l'en#ranatge